

O‘zbekiston
Metama'lumot
Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksi

0. Asoslar

0.1 Qonuniy muhit

0.1.1 Statistik ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va tarqatish uchun javobgarlik

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi 2002 yil 12 dekabrda tasdiqlangan va 2012 yilda o‘rgartirish va qo‘shimchalar kiritilgan “Davlat statistikasi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi qonuniga muvofiq mustaqil ravishda o‘z faoliyatini yuritadi, ushbu qonun bilan davlat statistikasini tashkil etish sohasidagi munosabatlarni tartibga soladi, davlat statistikasi organlarining vakolatlarini belgilaydi hamda yagona statistika axboroti tizimi yuritilishi uchun normativ asos yaratadi.

2017 yil sentyabrda O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasining vakolatlari, funksiyalari va tarkibini aniqlab beradigan yangi “O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida Nizom”i tasdiqlandi, ushbu nizom Davlat statistika qo‘mitasi Milliy statistika tizimini muvofiqlashtirish, monitoring va nazorat qilishga mas’ul va ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash, analiz qilish va tarqatish bo'yicha asosiy organ bo'lib hisoblanadi. Shu bilan birga, xalqaro standartlarga mos yagona statistik uslubiyat bilan ta'minlash vazifalarini bajaradi.

Davlat statistika qo‘mitasi, statistika ishlarini olib boruvchi boshqa davlat statistika organlari singari davlat statistika hisobotlarini, ma'muriy hisobotlarni va davlat statistika kuzatuvlarini o‘tkazish uchun zarur bo‘lgan boshqa ma'lumotlarni, shuningdek hisobotlaridagi tushuntirishlarni o‘z vakolatlari doirasida boshqa organlardan talab qilib olish huquqiga ega.

2017 yil 12 sentyabrdagi 5054 sonli Prezident topshirig‘iga muvofiq, mamlakatdagi iqtisodiy va moliyaviy ma'lumotlar XVJning kengaytirilgan umumiy ma'lumotlar tarqatish tizimi (k-UMTT) doirasiga to‘g‘ri keladigan va muvofiqlashgan bo‘lishi kerak.

0.1.2 Ma'lumot ishlab chiqaruvchi tashkilotlar o‘rtasida ma'lumotlar almashinuvi va muvofiqlartirish

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 9-moddasiga asosan Davlat statistikasi organlari Davlat statistikasi ishlari dasturini bajarishda davlat statistikasi organlariga ko‘maklashishi shart bo‘lgan boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar bilan statistika ishlarini hamkorlikda bajaradi. Davlat statistikasi organlari o‘zlarining vakolat doirasiga kiruvchi ayrim ishlarning boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar tomonidan bajarilishiga qonun hujjatlarida belgilangan tartibda yo‘l qo‘yadi. Boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar Davlat statistika ishlari dasturiga muvofiq davlat statistika kuzatuvlarini, shuningdek davlat statistikasi vakolatli organi bilan kelishilgan shakllarda idoraviy statistika kuzatuvlarini o‘tkazadi. Idoraviy statistika kuzatuvlarining ma‘lumotlari davlat statistikasi vakolatli organiga uning so‘roviga binoan taqdim etiladi.

Bundan tashqari, statistika kengashi davlat statistikasi vakolatli organi huzuridagi davlat statistikasining rivojlantirilishi, faoliyat ko‘rsatishi va muvofiqlashtirilishi muammolari bo‘yicha kollegial maslahat organi hisoblanadi. Statistika kengashi davlat statistikasining ayrim masalalarini ko‘rib chiqish uchun ekspert komissiyalari tayinlashi mumkin. Statistika kengashi va ekspert komissiyalarining yig‘ilishlariga ekspertlar taklif etilishi, yig‘ilishlarda vazirliklar, davlat qo‘mitalari va idoralar vakillarining davlat statistikasi masalalari bo‘yicha axborotlari eshutilishi mumkin. Statistika kengashining tarkibi O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan tasdiqlanadi.

0.1.3 Alohida muxbirlarning ma‘lumotlari maxfiyligi

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan Davlat statistikasi organlari yakka tartibdagi statistika ma‘lumotlarining maxfiyligini, davlat sirlari va yuridik shaxslarning tijorat sirlariga rioya etilishini, jismoniy shaxslar to‘g‘risidagi ma‘lumotlarning egasi mavhumlashtirilishini ta‘minlashga majburdirlar. Bundan tashqari 2017 yil sentyabrda “O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida Nizom”ga asosan, (13-band, §15) Davlat statistika qo‘mitasi maxfiylik masalalarini hal qilish bo‘yicha xavfsizlik choralari ko‘radi, shu jumladan bank sirlarini ham (13-band, §11). Nihoyat, “Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan davlat organlari va mahalliy o‘zini o‘zi boshqarish organlarining davlat statistika sohasidagi faoliyatiga aralashuviga yo‘l qo‘yilmaydi.

Davlat statistika qo‘mitasi xodimlari axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik qasamiga rioya qilishlari, o‘zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday ma‘lumotlarni oshkor qilmasliklari kerak.

Ularni lavozimga tayinlash paytida majburiyatlari haqida ma‘lumot beriladi. Davlat statistika qo‘mitasining har bir xodimi uni bunday ma‘lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini o‘z ichiga olgan shartnomaga qo‘l qo‘yishi shart.

0.1.4 Statistik hisobotlarni taqdim etish

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi sifat menejmenti va metama‘lumotlar boshqaruvini ta‘minlaydigan statistika biznes-jarayonlarini ifodalovchi BMT ning Yevropa Iqtisodiy

Komissiyasining (UNECE) Statistik biznes jarayonlar umumiy modelini yuritadi.

Respondentlarga ma'lumot yetkazib berish maqsadida Davlat statistika organlari o'z vakolatlari doirasida moliya, bojxona, soliq organlari, banklar va boshqa idora va xizmatlar, yuridik shaxslar va ularning vakolatxonalari filiallaridan, jismoniy shaxslardan, shu jumladan yakka tartibdagi tadbirkorlardan Davlat statistika kuzatuvlarini yuritish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni so'rashga va olishga, shuningdek, statistik maqsadlarda foydalaniladigan hisobotlarga tushuntirishlar olishga huquqiga ega.

Bundan tashqari, davlat statistikasi korxonalar va muassasalar statistik ma'lumotlarining ishonchligini tekshiradi, olingan statistik ma'lumotlarni to'liqligi ob'ektivligini ekspertizadan o'tkazadi va buzilganligi aniqlangan hollarda ularni to'g'rilash uchun zarur ko'rsatmalar beradi va statistika ma'lumotlariga tegishli tuzatishlar kiritadi.

0.2 Resurslar

0.2.1 Kadrlar, moddiy-texnik, elektron hisoblash va moliyaviy resurslar (tavsiya etiladigan kategoriya)

Ishlab chiqaruvchilar narxlari statistikasi ma'lumotlarini shakllantirish bo'yicha Markaziy apparatda 5 nafar xodim, hududiy shahar va tuman statistika bo'limlarida 1 nafar xodim va hududiy statistika boshqarmalarining narx statistikasi bo'limlarida 1-2 nafar xodimlar shug'ullanadi.

Ishlab chiqaruvchilar narxlari statistikasi ma'lumotlarini shakllantirish bo'yicha belgilangan vazifalarni amalga oshirishda xodimlar soni yetarli darajada.

Barcha hodimlar oliy ma'lumotga ega bo'lib, har 2 yilda kamida 1 marta Davlat statistika qo'mitasining Kadrlar malakasini oshirish va statistik tadqiqotlar instituti o'quv kurslarida o'z malakalarini oshiradilar.

Har bir ish o'rni lokal tarmoqqa ulangan shaxsiy kompyuterlar bilan ta'minlangan.

Dasturiy ta'minotlar bevosita Davlat statistika qo'mitasining o'zida ishlab chiqilgan bo'lib, zarurat tug'ilganda kelgusida amalga oshirilishi mumkin bo'lgan topshiriqlarni bajarishda dasturiy ta'minotni yangilash va unga qo'shimchalar kiritish imkoni beradi.

Davlat statistika ishlari dasturida belgilangan Ishlab chiqaruvchilar narxlari statistikasiga oid vazifalarni amalga oshirishda ajratilayotgan moddiy resurslar yetarli darajada.

1. Yaxlitlik

1.1 Kasbiy mahorat

1.1.1 Statistikaning xolisligi

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

“Davlat statistikasi to'g'risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan, Davlat statistikasining asosiy prinsiplari aniqlik, xolislik va beg'arazlikdir. Bundan tashqari, “O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi to'g'risidagi Nizomi”da (13-

modda, §6) Davlat statistika qo‘mitasining prinsiplari beg‘arazlikni ta‘minlashi belgilangan.

1.1. Manbalar, uslublar va tarqatish usullarini tanlash

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 14-moddasiga muvofiq statistika ma‘lumotlaridan davlat manfaatlarini ko‘zlab va ilmiy maqsadlarda, jamoatchilikni xabardor etish, bunday ma‘lumotlardan foydalanuvchilarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ta‘minlash uchun foydalaniladi. Davlat statistikasi organlari yuridik shaxslardan, ularning vakolatxonalari va filiallaridan, jismoniy shaxslar, shu jumladan yakka tartibdagi tadbirkorlardan olgan birlamchi statistika ma‘lumotlari faqat jamlanma statistika ko‘rsatkichlarini tayyorlashda statistika maqsadlarida ishlatiladi hamda jamlanma holatda va egasi mavhumlashtirilgan tarzda e‘lon qilinadi. Tarkibida davlat siri va tijorat sirlari bo‘lgan statistika ma‘lumotlari qonun hujjatlarida belgilangan tartibda taqdim etiladi.

1.1.3 Statistik ma‘lumotlarni noto‘g‘ri talqin qilish yoki undan noto‘g‘ri foydalanish bo‘yicha sharh

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi statistik ma‘lumotlarni noto‘g‘ri talqin qilish va statistik ma‘lumotlardan noto‘g‘ri foydalanilganda o‘z izohini berishi mumkin.

1.2 Shaffoflik

1.2.1 Statistik ma‘lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish nizomi va tartibini oshkor qilish

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 4-moddasiga binoan, Davlat statistikasining asosiy prinsiplari qulaylik, ochiq-oydinlik va oshkoralikdir. Statistik ma‘lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish bo‘yicha shartlar O‘zbekiston Respublikasining statistikaga oid qonun va qarorlarda keltirilgan. Ushbu qonunchilik choralari veb-saytga joylashtirilgan va jamoatchilikni ular bilan tanishish imkoniyati mavjud. Shunday qilib, “Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonun (2002 yil) va Qo‘mitaning 368-sonli qarori veb-saytga (www.stat.uz) joylashtirilgan. Qonun Oliy Majlis byulletenida ham chop etiladi va normativ-huquqiy xujjatlar bazasiga (norma), shuningdek Adliya vazirligining www.Lex.uz manzilida joylashgan ma‘lumotlar bazasida ham mavjud.

1.2.2 Hukumatning statistik ma‘lumotlarga e‘lon qilinishidan oldin ko‘rishning ichki imkoniyati

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Hukumat Davlat statistika qo‘mitasining ma‘lumotlarini e‘lon qilinish vaqtidan oldin ko‘rish imkoniyatiga ega emas. Statistik ma‘lumotlarni tarqatishda Davlat statistika organlari mustaqildir. Davlat organlarining aralashuviga yo‘l qo‘yilmaydi (“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 5-moddasi). Faqat qo‘mita Raisi statistik ma‘lumotlar e‘lon qilinishidan oldin ularni ko‘ra oladi.

1.2.3 Statistik ma‘lumotlarni belgilash

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Jamiyatga e‘lon qilinayotgan ma‘lumotlar ma‘lumot ishlab chiqaruvchi agentlik tomonidan aniq belgilanadi (logotip va izohlar).

1.2.4 Uslubiyatlar, dastlabki ma‘lumotlar va statistik usullardagi asosiy o‘zgarishlar haqida avvaldan xabar berish.

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Yangi uslubiyatga o‘tishdan, mavjud uslubiyatlar va usullarga jiddiy o‘zgartirishlar kiritishdan oldin Davlat statistika qo‘mitasi jamoatchilikni oldindan ogohlantiradi. Davlat statistika qo‘mitasi o‘z veb-saytida foydalanuvchilarni qanday o‘zgarishlar kutayotganini tushuntiruvchi tegishli uslubiy ko‘rsatmalarni joylashtiradi.

1.3. Axloq me‘yorlari

1.3.1 Xodimlarning axloqi bo‘yicha ko‘rmatma

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi xodimlari axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik qasamiga rioya qilishlari, o‘zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday ma‘lumotlarni oshkor qilmasligi kerak. Ular lavozimiga tayinlanayotganda majburiyatlari haqida ma‘lumot beriladi. Davlat statistika qo‘mitasi xodimi uni bunday ma‘lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini olgan shartnoma tuzishi shart.

2. Metodologiya

2.1 Konsepsiya va ta‘riflar

2.1.1 Konsepsiya va ta‘riflar (talab etiladigan kategoriya)

Tashish va aloqa xizmatlari ta‘riflari indeksidan –transport va aloqa xizmatlari sohasidagi inflyatsion jarayonlarni baholashda, indeks deflyatorlarini aniqlashda, turli xildagi iqtisodiy hisob-kitoblarda va makro darajadagi prognozlashtirish ishlarida foydalaniladi.

Tashish va aloqa xizmatlari ta‘riflari kuzatuvi va hisob-kitoblari XVJ ekspertlari tavsiyalari -“Ishlab chiqaruvchilarning narxlari indeksi bo‘yicha qo‘llanma: nazariya va amaliyot” va milliy hisoblar tizimida narxlar hamda xajmlar ko‘rsatkichlari qo‘llanmasining (Yevrostat 2001 yil) xizmatlar ishlab chiqaruvchilarning ta‘riflari indeksini shakllantirish qismidagi tavsiyalari asosida ishlab chiqilgan O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasining 2018 yil 26 sentyabrdagi 16-son Qarori bilan tasdiqlangan “Tashish va aloqa xizmatlari ta‘riflari narxlari indeksini hisoblash bo‘yicha uslubiy nizom” asosida shakllantiriladi.

2.2 Statistik qamrov

2.2.1 Statistik qamrov (talab etiladigan kategoriya)

2.2.1.1 Ma‘lumotlarning statistik qamrovi

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksini shakllantirishda NACE rev.2. asosida ishlab chiqilgan Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichiga muvofiq (IFUT-2) asosiy iqtisodiy faoliyat turlari H. "Tashish va saqlash" va J. "Axborot va aloqa" seksiyalariga taalluqli bo'lgan korxonalar kuzatuvga qamrab olinadi.

2.2.1.2 Statistik qamrovdan istisnolar

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksiga o'z iste'moli uchun ko'rsatilgan tashish va aloqa xizmatlari, noqonuniy xizmat ko'rsatishlar, o'z yakuniy iste'moli uchun muayyan xizmatlarni ishlab chiqarish, o'z jamg'armasini to'plash va noqonuniy bozor xizmatlarini sotish bo'yicha xizmatlar kiritilmaydi.

2.2.1.3 Aniqlanmagan faoliyat

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari kuzatuviga ishchilar soni 25 nafardan kam bo'lgan korxonalar bilan o'zaro kelishilgan holda va ixtiyoriy ravishda jalb qilinadilar.

2.3 Klassifikatsiya/sectorlar bo'yicha bo'lish

2.3.1 Klassifikatsiya/sectorlar bo'yicha bo'lish (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

2016 yilga qadar Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksini shakllantirishda milliy tasniflagichdan foydalanilgan bo'lib, 2016 yilning yanvar oyidan e'tiboran O'zbekiston Respublikasining Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichiga (IFUT, 2-tahrir) muvofiq Tashish va aloqa xizmatlari faoliyat turlari bo'yicha hisoblanmoqda.

Xizmatlarni tasniflashda CPA2008-Statistical classification of products by activity in the European Economic Community (KPYeS 2008 - Yevropa iqtisodiy hamjamiyatidagi faoliyat bo'yicha xizmatlarning statistik tasniflagichi) asosida O'zbekiston Respublikasi iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha tovarlarning (tovarlar, ishlar, xizmatlar) statistik klassifikatoridan foydalaniladi.

2.4 Hisobga olish asosi

2.4.1 Baholash (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Oqimlarni ro'yxatga olishda foydalaniladigan baxolash qoidalari umumiy hisobda SNS-2008 talablariga mos keladi. Xizmatni (Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari salmoq vaznlari uchun) va xizmat tarifi narxini aniqlashda foydalaniladigan baholash qoidasi xizmat ko'rsatuvchilar tariflariga asoslanadi. QQS, aksiz solig'i va subsidiyalari inobatga olinmaydi.

2.4.2 Hisobga olish asosi (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Korxonalar har oyda hisobot davrida ko'rsatilgan xizmatlar bo'yicha

operatsiyalar to'g'risidagi ma'lumotlarni hisobot oyining 18 kunidan kechiktirmay taqdim etadilar. Shu davrda ko'rsatilgan xizmatlar narxlari hisobga olinadi.

2.4.3 Yalpi/sof ko'rsatkichlarni hisoblash tartiblari (tavsiya etiladigan kategoriya)

Alohida turdagi xizmatlar va faoliyat turlari bo'yicha Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksini hisoblash tartibi "faoliyatning aniq turlari" tamoyillariga muvofiq amalga oshiriladi (tegishli faoliyat turiga mansub xizmatlar bo'yicha).

3. Aniqlik va ishonchlik

3.1 Boshlang'ich ma'lumotlar

3.1.1 Boshlang'ich ma'lumotlarni yig'ish dasturlari (talab etiladigan kategoriya)

Ma'lumotlarni to'plash uchun har oy elektron ma'lumotlar bazasi shakllantiriladi. Ma'lumotlarni yig'ish dasturlarini batafsil tavsiflash uchun ma'lumotlar manbalari tahlil qilinadi.

Korxonalarining tanlanma statistik kuzatuvlarini amalga oshirishda birlashtirilgan hamda doimiy ravishda Vazirlar Mahkamasining 2012 yil 25 sentyabrdagi "Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri to'g'risidagi nizomni tasdiqlash to'g'risida"gi №274-son Qaroriga muvofiq faoliyat yuritadigan korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri asos bo'lib hisoblanadi.

3.1.2 Ta'riflar, statistik qamrov, klassifikatsiyalar, baholashlar va boshlang'ich ma'lumotlarni hisobga olish davri (tavsiya etiladigan kategoriya)

Birlamchi ma'lumotlar hisobga olish paytidagi manba bilan moslashtiriladi.

3.1.3 Boshlang'ich ma'lumotlarning o'z vaqtida tayyor bo'lishi (tavsiya etiladigan kategoriya)

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari bo'yicha dastlabki ma'lumotlarni to'plashning davriyligi va o'z vaqtida o'tkazilishi ishlab chiqaruvchilar narxlari statistikasi to'g'risidagi ma'lumotlarni tarqatish tizimida taqdim etilgan talablarga muvofiq Tashish va aloqa xizmatlari to'g'risidagi ma'lumotlarni shakllantirish imkonini beradi. Tayanch korxonalar (respondentlar) hisobot topshirish tartibida belgilangan davriylik bo'yicha ogohlantirilganlar. Hisobot topshiruvchi korxonalar ro'yxatiga kiritilgan tashkilotlar hisobot taqdim etish muddatlari to'g'risida yozma ravishda ogohlantiriladi.

3.2 Boshlang'ich ma'lumotlarni baholash

3.2.1 Boshlang'ich ma'lumotlarni baholash (tavsiya etiladigan kategoriya)

Nisbiy narxlar va ularning ekstremal qiymatlari to'g'risidagi ma'lumotlar doimiy ravishda tekshiriladi. Aynan o'xshash va bir xil tavsifga ega xizmatlar tariflari taxlil qilinadi va boshqa xizmat ko'rsatuvchilar tariflari bilan taqqoslanadi. Agar haddan ziyod tarif narxi ko'rsatkichlari aniqlangan xolatlarda masalani aniqlashtirish maqsadida bevosita korxonaga murojaat qilinadi.

3.3 Statistika usullari

3.3.1 Boshlang'ich ma'lumotlar bilan ishlashda statistika usullari (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador kategoriya sifatida talab etiladigan kategoriya)

Ma'lumotlarni shakllantirish tartibiga ko'ra ularni kodlashda mavjud dasturiy ta'minot to'plami va mantiqiy nazorat dasturi yordamida xatolar minimallashtiradi

3.3.2 Boshqa statistika jarayonlari (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Salmoq o'lchov koeffitsiyentlarini belgilash uchun tayanch yil davomida ko'rsatilgan xizmatlar hajmi ma'lumotlaridan vaznlarni shakllantirish maqsadlarida foydalaniladi. Vaqt oralig'i 2 yilni tashkil etadi. Xizmatlarning tayanch davri o'tgan yilning dekabr oyi bo'lib hisoblanadi. Dekabr oyi narxlarida xizmat ko'rsatishning o'rtacha yillik tarkibini o'xshash tuzilishga bog'lash (muvofiqlashtirish) va o'tish xalqaro amaliyotda qabul qilingan metodologiyaga mos keladigan tuzatish koeffitsiyenti yordamida amalga oshiriladi. Salmoq vaznlari tizimi har yili xizmatlar sohasi statistikasi ma'lumotlari asosida yangilanadi.

Tashish va aloqa xizmatlari tariflari hisob-kitoblarini tuzishda oldingi oyga nisbatan tariflarning qisqa muddatli va uzoq muddatli (o'tgan yilning dekabr oyiga, o'tgan yilning mos oyiga, yil boshidan o'tgan yilning mos davriga nisbatan) tarif indekslarining o'zgarishi modifikatsiyalangan Laspeyres formulasi bilan foydalangan holda amalga oshiriladi.

3.4 Ma'lumotlarni taqqoslash

3.4.1 Oraliq natijalarni taqqoslash (tavsiya etiladigan kategoriya)

3.4.2 Oraliq ma'lumotlarni baholash (tavsiya etiladigan kategoriya)

3.4.3 Yakuniy statistika ma'lumotlaridagi farqlarni va boshqa muammolarni baholash (tavsiya etiladigan kategoriya)

3.5 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish tahlili

3.5.1 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqishni o'rganish va tahlil qilish (tavsiya etiladigan kategoriya)

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksi bo'yicha shakllantirilgan ma'lumotlar qayta ko'rib chiqilmaydi. Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksini hisoblash uchun yangilangan salmoq vaznlar tizimini shakllantirish har yili amalga oshiriladi va yanvar oyidan hisoblash ishlarida foydalaniladi.

4. Amaliy yaroqlilik

4.1 Davriylik va o'z vaqtidaligi

4.1.1 Davriylik (talab etiladigan kategoriya)

Ma'lumotlar tarqatishning umumiy tizimi talablariga mos ravishda Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksini hisoblash har oyda amalga oshiriladi.

4.1.2 O'z vaqtidaligi (talab etiladigan kategoriya)

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksi oylik ma'lumotlarini tarqatish Davlat statistika ishlari dasturi asosida MTUT tavsiyalarida keltirilgan muddatlar va ma'lumotlar chiqarish taqvimiga muvofiq keyingi oyning 5 kunida amalga oshiriladi.

4.2 Qiyosiylik

4.2.1 Ichki qiyosiylik (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksi umumiy hisobda respublikaning iqtisodiy faoliyat turlari va xizmat turlari bo'yicha shakllanadi. Statistik qatorlar ichki taqqoslash bilan tavsiflanadi.

4.2.2 Vaqt bo'yicha qiyosiylik (tavsiya etiladigan kategoriya)

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksi oylik ma'lumotlari dinamikasi ketma-ketligi 2003 yildan mavjud.

2016 yilgacha Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksi milliy tasniflagich tizimi bo'yicha shakllantirilgan bo'lib, 2016 yildan boshlab iqtisodiy faoliyat turlari tizimi asosida hisoblangan (NACE rev.2. asosida ishlab chiqilgan Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichiga muvofiq IFUT-2).

4.2.3 Sektorlar va sohalar o'rtasidagi qiyosiylik (tavsiya etiladigan kategoriya)

4.3 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish

4.3.1 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish jadvali (talab etiladigan kategoriya)

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksi bo'yicha shakllantirilgan va e'lon qilingan ma'lumotlar qayta ko'rib chiqilmaydi.

4.3.2 Dastlabki va/yoki qayta ko'rib chiqilgan ma'lumotlarni aynan shu toifasi bo'yicha belgilash (talab etiladigan kategoriya)

Yakuniy ma'lumotlar tarqatiladi.

4.3.3 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqishni tahlil qilish va o'rganish bo'yicha olingan natijalarni tarqatish (tavsiya etiladigan kategoriya)

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksiga oid uslubiy nizomga kiritilgan o'zgarishlar e'lon qilinadi

5. Qulayligi

5.1 Ma'lumotlar

5.1.1 Statistik ma'lumotlarni taqdim etish shakli (talab etiladigan kategoriya)

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksi ma'lumotlari "Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksi" byulleteni shaklida, "Yillik statistik to'plam", "O'zbekistonda transport va aloqa" va boshqa nashrlarda, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi rasmiy <http://www.stat.uz> veb-sahifasining "Narx va indekslar" <https://stat.uz/uz/2-uncategorised/6599-narxlar-va-indekslar2> bo'limida foydalanuvchilar uchun taqdim etiladi

Statistik nashrlar (ma'lumotlar)ning chop etilishi jadvali Davlat statistika ishlari dasturida aks ettirilgan. Statistik to'plamlarda ma'lumotlar jadval shaklida taqdim etiladi.

5.1.2 Ma'lumotlarni tarqatish vositalari va shakllari (talab etiladigan kategoriya)

5.1.2.1 Bosma shaklida – Yangi nashrlar

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksi to'g'risidagi oylik ma'lumot O'zbekiston Respublikasi Ochiq ma'lumotlar portali saytida ham mavjud <https://data.gov.uz/uz/datasets/10199>

5.1.2.2 Bosma shaklida – Haftalik byulletenlar

Mavjud emas.

5.1.2.3 Bosma shaklida – Oylik byulletenlar

Statistik byulleten "Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari indeksi"

5.1.2.4 Bosma shaklida – Choraklik byulletenlar

Chop etilmaydi.

5.1.2.5 Bosma shaklida – Boshqalar

Foydalanuvchilarning maxsus so‘rovlari bo‘yicha jadvallar.

5.1.2.6 Elektron shaklda – Onlayn byulletenlar yoki ma‘lumotlar

<https://stat.uz/ru/ofitsialnaya-statistika/mezhdunarodnaya-statistika/formy-statkomiteta-sng>

5.1.2.7 Elektron shaklda – Boshqalar

Rasmiy saytda mavjud yoki foydalanuvchi tomonidan maxsus so‘rovlarga asosan elektron shaklda taqdim etiladi.

5.1.5 So‘rov bo‘yicha ma‘lumotlarni tarqatish (tavsiya etiladigan kategoriya)

O‘zbekiston Respublikasining “Davlat statistika to‘g‘risida”gi qonuni, “O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi” Nizomi, Statistik ma‘lumotlarni tayyorlash va tarqatish ishlarini tashkil etish reglamenti va boshqa normativ hujjatlar asosida foydalanuvchilar so‘roviga asosan statistik ma‘lumotlar o‘rnatilgan tartib asosida taqdim etiladi. Statistik ma‘lumotlarni tarqatish yuridik va jismoniy shaxslarning yozma murojaatlariga, shuningdek, tomonlarning ikki tomonlama kelishuviga asosan statistik to‘plamlar, byulletenlar, tezkor ma‘lumotlar bosma nashr yoki elektron shaklda ham amalga oshiriladi.

5.2 Metama‘lumotlar

5.2.1 Konsepsiyalar, statistik qamrov, klassifikatsiyalar, hisobga olish asosi, ma‘lumotlar manbasi va statistik usullar to‘g‘risidagi hujjatlarni tarqatish (talab etiladigan kategoriya)

Ushbu veb-sahifada Tashish va aloqa xizmatlari ta‘riflari narxlari indeksini shakllantirish bo‘yicha uslubiy nizomlar mavjud <https://lib.stat.uz/uz/uslub-mater-uz/narxlar>

9. Rejalari

9.1 Oxirgi

9.1.1 Takomillashtirish rejalari – Oxirgi takomillashtirishlar

Davlat statistika kuzatuvlari vositalari (anketa va shakllari)ni takomillashtirish.

9.2 Umumiy

9.2.1 Takomillashtirish rejalari – Qisqa muddatlilari

Tashish va aloqa xizmatlari ta'riflari kuzatuvda xizmatlar nomenklaturasi ro'yxatini kengaytirish.

9.2.2 Takomillashtirish rejalari – O'rta muddatlilari

Kichik tadbirkorlik sub'ektlari hisobidan korxonalar qamrovini kengaytirish.

9.3 Moliyaviy

9.3.1 Takomillashtirish rejalari – Texnik yordam/moliyalashtirishga ehtiyojlar – Qisqa muddatli

Moliyalashtirish har yili tasdiqlanadigan Davlat statistika ishlari dasturi asosida amalga oshiriladi.

9.3.2 Takomillashtirish rejalari - Texnik yordam/moliyalashtirishga ehtiyojlar– O'rta muddatli

Aloqa bog'lash uchun shaxs (shaxslar):

	Aloqa bog'lash uchun shaxs <u>1</u>		
<i>F.I.O.:</i>	Umarov	Muxtor	
<i>Lavozim:</i>	Boshqarma boshlig'i		
<i>Bo'linma:</i>	Narxlar statistikasi boshqarmasi		
<i>Bo'lim:</i>			
<i>Departament:</i>	Narxlar statistikasi boshqarmasi		
<i>Idora:</i>	O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi		
<i>Manzil (1 satr):</i>			
<i>Manzil (2 satr):</i>			
<i>Shahar/region:</i>	Toshkent sh.		
<i>Mamlakat:</i>	O'zbekiston Respublikasi		
<i>Pochta indeksi:</i>	100170		
<i>Telefon: mamlkat kodi/shahar kodi/raqam</i>	998	71	230-80-36
<i>Faks: mamlkat kodi/shahar kodi/raqam</i>			
<i>Elektron manzil:</i>	M.Umarov@stat.uz		
	Aloqa bog'lash uchun shaxs <u>2</u>		
<i>F.I.O.:</i>	Egamshukurov	Zayniddin	
<i>Lavozim:</i>	Bo'lim boshlig'i		
<i>Bo'linma:</i>	Narxlar statistikasi boshqarmasi		
<i>Bo'lim:</i>	Ishlab chiqaruvchilar narxlari statistikasi bo'limi		
<i>Departament:</i>	Narxlar statistikasi boshqarmasi		
<i>Idora:</i>	O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi		
<i>Manzil (1 satr):</i>	Mustaqillik shohko'chasi 63-uy		
<i>Manzil (2 satr):</i>			
<i>Shahar/region:</i>	Toshkent sh.		
<i>Mamlakat:</i>	O'zbekiston Respublikasi		
<i>Pochta indeksi:</i>	100170		
<i>Telefon: mamlkat kodi/shahar kodi/raqam</i>	998	71	230-81-01
<i>Faks: mamlkat kodi/shahar kodi/raqam</i>			
<i>Elektron manzil:</i>			